Należność pocztowa opłacona ryczałtem

Rok XI. **Warszawa, 15 kwietnia 1930 r.** **Nr. 8 (166)**

MASZYNISTA

ORGAN ZWIĄZKU ZAW. MASZYNISTÓW KOLEJOWYCH

PISMO ZAWODOWE, POŚWIĘCONE SPRAWOM MASZYNISTÓW I KOLEJNICTWU

Wychodzi 1 i 15 każdego miesiąca. Redakcja i Administracja **Warszawa, Chmielna 9 m. 9, tel.:** 195-28 i 539-00. **Konto czekowe P. K. O.** 3585. Cena pojedyńczego numeru 25 groszy. Członkowie Związku otrzymują czasopismo bezpłatnie. Rękopisów Redakcja nie zwraca. Anonimów nie uwzględnia się. Ceny ogłoszeń na ostatniej stronie.

Z okazji nadchodzących Świąt Wielkanocnych przesyłamy wszystkim członkom naszego Związku i czytelnikom „Maszynisty" serdeczne życzenia wszelkiej pomyślności.

PREZYDJUM Z. Z. M. i REDAKCJA „MASZYNISTY"

NAWET W SOWIETACH...

Według wiadomości, zamieszczonej w Nr. 4 „Przeglądu Zagranicznego Piśmiennictwa Kolejowego", dodatku do czasopisma „Inżynier Kolejowy", podana została treść nowej ustawy rosyjskiej o karach za katastrofy kolejowe.

Ustawa dotyczy nie tylko wypadków faktycznego spowodowania katastrof, ale zmierza również do karania także i takich wypadków, które bezpośrednio katastrofę mogły wywołać, a to wszystko celem „podniesienia dyscypliny".

Poza dotychczasowemi karami (nagana i wydalenie) wprowadza ustawa przeniesienie pracownika do niżej opłacanej pracy. Ta nowa kara znajduje zastosowanie w przypadkach, w których nagana wydaje się karą za niską, a wydalenie — za surową.

Przepisy o postępowaniu specjalnych komisyj oraz o kompetencji poszczególnych władz są mniej interesujące.

Sowiety, jak widzimy, nie musiały zbyt daleko szukać wzorów dla nowej ustawy. Wszystko to już u nas istnieje od dawna i jest należycie w 11-letniej praktyce wypróbowane.

Cel, który przyświecał twórcom naszych przepisów dyscyplinarnych, a do którego zdążają obecnie, za naszym wzorem, Sowiety, został osiągnięty. Dyscyplina podniesiona została bardzo wysoko i króluje z tych wyżyn personelowi, zwłaszcza parowozowemu. Liczba katastrof, coprawda, nie zmalała — ale to już rzecz poboczna, grunt dyscyplina, zwłaszcza, że w ten sposób i „władza" może zwalić swoją winę na cudze barki i dowód posiada, że dba o porządek i pilnuje bezpieczeństwa, no i komisje dyscyplinarne mają zajęcie, słowem — wsio w pariadkie. Są katastrofy i jest dyscyplina. Na inne środki zapobiegawcze nie stać ani nas, ani Sowiety. Mentalność autorów nowej sowieckiej ustawy nie różni się zatem wiele od mentalności naszych kierowników Departamentu Eksploatacyjnego, co, jak wiemy, nie jest tylko przypadkowym zbiegiem okoliczności.

Jest jednak jedna kwestja bardzo doniosłego znaczenia, w której sowiecki naśladowca sprzeniewierzył się swoim mistrzom. Oto nowa ustawa rozstrzyga w sposób wyraźny, iż niedopuszczalne jest stosowanie 2 kar, tak, że zastosowanie kary dyscyplinarnej wyklucza doniesienie karne i odwrotnie; a zatem: przeciwko komu zrobiono doniesienie karne do sądu i kto przed sądem odpowiadać ma za swoje czyny, ten dyscyplinarnie karany być nie może, kto zaś ukarany został dyscyplinarnie, ten przed sądem nie odpowiada.

Nawet w Sowietach uszanowano ogólną zasadę prawa, według której nikt nie powinien być dwukrotnie karany za jeden i ten sam czyn. Nawet w Sowietach... A u nas? U nas system podwójnej odpowiedzialności pracownika nie tylko istnieje od lat 10-ciu, ale w nowej pragmatyce został podkreślony, umocniony i pogłębiony — także w imię „dyscypliny". Pracownik odpowiada raz przed komisją dyscyplinarną, drugi raz przed sądem. Obie władze niczem nie są z sobą związane — orzecznictwo jednej nie zależy od orzecznictwa drugiej. Dlatego wyroki obu tych władz różnią się prawie zawsze tak w konkluzji, jak też i w uzasadnieniach. Komisja dyscyplinarna stwierdza, że pracownik winien, a Sąd — że nie winien. Komisja swierdza, że sygnał był podany, Sąd konstatuje, że nie był podany — lub odwrotnie. Oba wyroki są prawomocne, oba w imieniu władzy, społeczeństwa, PKP. i Najjaśniejszej Rzeczypospolitej stwierdzają całkiem coś innego. W tych, zaś, bardzo rzadkich, wypadkach, gdy obie władze są z sobą zgodne — nieszczęsna ofiara podwójnej sprawiedliwości cierpi na 2 boki: i w kozie siedzi i grupę traci (co się w Sowietach eufemicznie nazywa prze-

niesieniem do niżej opłacanej pracy). Nawet w Sowietach zrozumiano, że tak dalej być nie powinno, nawet w Sowietach nawrócono na drogę rozsądną. Trochę nam wstyd radzić Ministerstwu Komunikacji, aby się wzorowało na Sowietach. Ale cóż począć... musimy się do takiej rady uciec. Leży w Sejmie nasz projekt pragmatyki, który bynajmniej nie na wzór Sowietów, ale w imię porządku i sprawiedliwości przewiduje usunięcie podwójnej odpowiedzialności. Możeby tak obecnie, za dobrym przykładem, M. K. które ma możność pragmatykę znowelizować, zechciało mimo wszystko pójść w ślady nowej ustawy rosyjskiej? Bo przecież to trochę nie uchodzi! Nawet w Sowietach sprawa została uregulowana poprawnie. A u nas nie.

SPRAWY SŁUŻBOWE

W SPRAWIE BADAŃ LEKARSKICH NA KOLORY.

Przeprowadzone ostatnio w niektórych Dyrekcjach perjodyczne badania lekarskie, przy których posługiwano się t. zw. tablicami **Stillinga** dla skonstatowania prawidłowej zdolności odróżniania kolorów, przyniosły rezultaty nieoczekiwane i zatrważające zarówno z uwagi na interesy zdyskwalifikowanych, jak niemniej i ze względu na interes P. K. P. Otrzymaliśmy sprawozdania, według których w 3 tylko Dyrekcjach, t. j. Warszawskiej, Krakowskiej i Stanisławowskiej zdyskwalifikowanych zostało 61 pracowników parowozowych. Z nich zaledwie 6-ciu było w wieku ponad lat 50, a zaledwie 3 w wieku powyżej lat 55. W samej parowozowni Piotrków zdyskwalifikowano aż 39 pracowników (około 8% całego personelu). Dyskwalifikacja stanowi klęskę dla dotkniętego nią pracownika, a dla zarządu kolei stanowi poważne zwiększenie nieproduktywnych wydatków.

Wobec tego Prezydjum Z. Z. M. wdrożyło energiczną akcję w M. K. celem poddania rewizji metody badań przy pomocy tablic Stillinga. Stosowne memorjały doręczone zostały naczelnemu lekarzowi M. K., Biuru personalnemu oraz p. Ministrowi Komunikacji. Ponadto w poprzednim (7) numerze „Maszynisty" z roku b. zamieszczony został artykuł p. t. „Epidemja daltonizmu", w którym ustaliliśmy nasz pogląd na to poważne zagadnienie i domagaliśmy się energicznej akcji ze strony M. K., aby sprawę tę zbadać i wyjaśnić.

Dnia 11. IV. b. r. **p. Minister Komunikacji inż. Kühn** przyjął w tej sprawie delegację Prezydjum Z.Z.M. na specjalnej audjencji. Przedstawiciele naszego Związku w osobach kol. kol. **Borkowskiego, Komorowskiego, Spyta i Siadaka** uzupełnili ustnie wywody, zawarte w dotyczącym tej kwestji memorjale i przedstawili p. Ministrowi spis imienny zdyskwalifikowanych z podaniem ich wieku i stanowiska służbowego. Delegacja podkreślała przedewszystkiem interes P. K. P., dowodząc, iż przez masowe dyskwalifikacje koleje zmuszone będą płacić pracownikom, zwolnionym na tej podstawie zaopatrzenie emerytalne przez długi szereg lat, oraz dobro służby zagrożone poważnie przez usunięcie szeregu pracowników egzaminowanych, kwalifikowanych i doświadczonych, których trudno będzie zastąpić. Niemniej interes samych zdyskwalifikowanych został podkreślony i uwydatniony należycie. Delegacja powołała się na okoliczność, iż większość zdyskwalifikowanych odróżnia normalne kolory w życiu praktycznem i pełni służbę bez przeszkód, mimo, iż tablic Stillinga czytać nie umie. Powstaje wskutek tego wątpliwość, czy metoda badania przy pomocy tablic Stillinga posiada wartość praktyczną i czy zdyskwalifikowani na tej podstawie pracownicy istotnie nie nadają się do służby parowozowej. W konkluzji delegacja prosiła p. Ministra o poddanie omawianej metody szczegółowej rewizji, celem ustalenia jej praktycznej wartości, ponadto zaś prosiła o rozważenie, czy nie byłoby rzeczą możliwą i wskazaną posługiwać się w tej dziedzinie badaniami praktycznemi, analogicznie, jak to ma miejsce przy ustalaniu siły wzroku.

P. Minister uznał słuszność naszych wywodów i wysnutych z nich konkluzji. Przyznał, iż sam jest również zaniepokojony rezultatami badań przy pomocy tablic Stillinga. Stwierdził jednakże, że będąc w pierwszej linji odpowiedzialny za bezpieczeństwo ruchu, nie może żadną miarą dopuścić, aby na stanowiskach w służbie ruchu zatrudnieni byli ludzie, którzy się do tego nie nadają wskutek wad organizmu. Uznaje jednak za postulat słuszny, aby nad metodą badań przy pomocy tablic Stillinga oraz nad sposobem przeprowadzenia tych badań zastanowiło się ponownie grono fachowców - specjalistów.

W tym celu zwołana została na dzień 13.IV. b. r. specjalna konferencja w M. K. O rezultatach tej konferencji związek zostanie zawiadomiony.

**
*

W związku z poruszoną powyżej sprawą, tudzież nawiązując do Okólnika Prezydjum Nr. 3/30/Org., zamieszczonego w biuletynie Centrali Nr. II z r. 1930, Prezydjum uprasza Zarządy Kół miejscowych, aby nadsyłały nadal spisy kolegów zdyskwalifikowanych na kolory na podstawie badania przy pomocy tablic Stillinga z podaniem stanowiska służbowego i wieku zdyskwalifikowanego.

ZARZĄDZENIA OSZCZĘDNOŚCIOWE.

Trwający od dłuższego czasu kryzys gospodarczy odbija się bardzo dotkliwie na dochodach P. K. P., zmuszając M. K. do stosowania jaknajdalej idących oszczędności. Dotychczas stosowane środki okazały się niewystarczającemi. Wobec tego, jak donosi prasa codzienna, p. Minister Komunikacji wydał ostatnio okólnik do wszystkich D. O. K. P., w którym zarządza co następuje:

1) Zakazuje bezwzględnie przyjmować nowych pracowników, a ewentualne braki w poszczególnych działach służby uzupełniać pracownikami z innych działów, w których istnieje nadmiar.

2) poleca emerytować pracowników, którzy wysłużyli już pełną emeryturę.

3) nakazuje wprowadzić w warsztatach pięciodniowy tydzień pracy i to bez zaliczania (jak to czyniono poprzednio) pozostałego, szóstego dnia do urlopu wypoczynkowego.

4) poleca wstrzymać chwilowo nowe roboty inwestycyjne, jeżeli wymagają one przyjmowania do pracy pracowników czasowych i zakupna nowych materjałów.

Zarządzenia te świadczą o całej powadze położenia oraz o trudnościach, z któremi koleje muszą walczyć w obecnym ciężkim okresie. Niewątpliwie wiele winy ponosi poprzednia gospodarka M. K., która nie potrafiła w okresie pomyślnej konjunktury nagromadzić stosownych rezerw, lecz wydała co do grosza wszelkie zyski bądź na zakrojone szeroko inwestycje, bądź też na dotacje do Skarbu Państwa. Zarządzenia oszczędnościowe M. K. stoją w pewnej mierze w sprzeczności z ogłoszonym równocześnie rządowym planem zwalczania kryzysu. W planie tym Rada Ministrów obiecuje mianowicie wzmóc tempo inwestycyj i powiększyć względnie przyspieszyć zamówienia rządowe dla fabryk. Doniosłą rolę mogłyby pod tym względem odegrać koleje, gdyby posiadały stosowne i odpowiednio wysokie fundusze rezerwowe. Niestety, koleje funduszów takich nie posiadają i skutkiem tego swoimi zarządzeniami oszczędnościowemi raczej pogłębiają kryzys i zwiększają jego nasilenie. Powinno to być wskazówką dla M. K., jak należy prowadzić gospodarkę w przyszłości.

W SPRAWIE OBSŁUGI POCIĄGÓW NA LINJI WŁODZIMIERZ — WOJNICA.

Prezydjum Z. Z. M. wystąpiło swego czasu do M. K. z interwencją w sprawie obsługi pociągów na linji Włodzimierz Woł. — Wojnica. W stacji Wojnica nie ma ani trójkąta, ani tarczy obrotowej, wobec czego pociągi muszą być prowadzone w jedną stronę tendrem naprzód. Powoduje to dla drużyn parowozowych szereg trudności i naraża na niebezpieczeństwo nie tylko zdrowie tych drużyn, lecz także i prawidłowość ruchu kolejowego. Wobec tego prosi-

liśmy bądź to o wybudowanie w stacji Wojnica tarczy wzgl. trójkąta obrotowego, bądź też o przydzielenie do obsługi tej linji parowozów - tendrzaków.

M. K. pismem z dnia 28.III.1930 r. Nr. VI/I/3561/30 zawiadomiło nas, że do obsługi wspomnianej linji przydzielone będą w czasie najbliższym parowozy - tendrzaki, wobec czego budowa trójkąta wzgl. tarczy obrotowej jest zbędna.

ŻYCIE ZWIĄZKOWE

KOMUNIKAT.
W SPRAWIE SPOSOBU WYPŁATY ODPRAW EMERYTALNYCH I POŚMIERTNYCH.

Z dniem 1-go maja b. r. wypłata Odpraw Emerytalnych członkom, którzy nabyli prawa do otrzymania przez ostateczne zlikwidowanie stosunków służbowych z P. K. P (przeniesienie w stan spoczynku, zwolnienie ze służby, śmierć) uskuteczniana będzie przez Kasę Główną Z. Z. M. **tylko po zachowaniu warunków następujących:**

1) Zgłoszenie o wypłacenie odprawy emerytalnej winno być nadesłane do Centrali za pośrednictwem Koła miejscowego wraz z załączonemi: odpisem dekretu emerytalnego, którego zgodność winna być poświadczona przez parowozownię, pokwitowaniem z odbioru odprawy Emerytalnej oraz zaświadczeniem Koła, że Koło nie znajduje przeszkód do wypłaty. Pokwitowanie winno być zaopatrzone w podpis członka (imię i nazwisko) oraz znaczek stemplowy w wysokości gr. 20. Druki pokwitowań znajdować się będą w Zarządach Kół. Nadesłane odpisy dekretów zwracane nie będą.

2) Do zgłoszenia o odprawę pośmiertną winny być załączone: akt zejścia, poświadczony przez urzędnika stanu cywilnego, pokwitowanie z odbioru odprawy zaopatrzone w podpis osoby, dla której odprawa została przeznaczoną wolą członka określoną w kwestjonarjuszu oraz takież zaświadczenie Koła, że Koło nie znajduje przeszkód do wypłaty.

Ponadto podlegają zwrotowi: legitymacje członkowskie i karty pośmiertne.

Zaznaczamy, że zgłoszenia o wypłatę Odpraw Emerytalnych i Pośmiertnych będą wypłacane tylko tym, którzy zastosują się do powyższych warunków.

Sumy należne członkom będą przesyłane pod adresem Zarządu Koła. Zarząd Koła wypłacając członkowi nadesłaną dla niego należność winien zażądać od niego oświadczenia pisemnego, iż daną sumę otrzymał. Oświadczenie służyć będzie Zarządowi Koła jako dowód kasowy.

Prezydjum zwraca uwagę kolegów na niniejszy komunikat z całym naciskiem podkreślając, iż zasady określone wyżej będzie stosowało ściśle i nie dopuści do żadnych odstępstw w tym względzie.

WYSTĄPIENIA I INTERWENCJE PREZYDJUM.

Dn. 2.IV.30 r. w M. K. w sprawie perjodycznych badań lekarskich — kol. kol. **Borkowski, Komorowski.**

Dn. 4.IV. 30 r. u Naczelnego Lekarza w Dyrekcji Warszawskiej — kol. kol. **Komorowski, Lisiewicz** oraz czterej koledzy z Piotrkowa.

Dn. 7.IV.30 r. — w M. K. w sprawie stosowania hamulców na parowozach w Dyr. Gdańskiej oraz w sprawie etatów i awansów na rok 1930-31 — **kol. kol. Borkowski, Komorowski.**

Dn. 11.IV. 30 r. — u p. Ministra Komunikacji w sprawie perjodycznych badań lekarskich na barwy na tablicach Stillinga oraz w sprawie umundurowania — kol. kol. **Borkowski, Komorski, Spyt, Siadak.**

Dn. 14.IV.30 r. — w M. K. u Naczelnego Lekarza w sprawie badań drużyn parowozowych na barwy — kol. **Borkowski.**

PRACE ORGANIZACYJNE PREZYDJUM.

Dn. 3.IV.30 r. — Posiedzenie C. K. P. P. — kol. **Siadak.**

Dn. 3.IV.30 r. — Zebranie Koła Kutno — kol. **Sommerfeldt.**

Dn. 4.IV.30 r. — Konferencja w Z. Z. M. w Warszawie w sprawie umowy na urządzenie instalacji elektrycznej, ogrzewania centralnego, wodociągów i kanalizacji w domu Z. Z. M. we Lwowie — kol. kol. **Borkowski, Siadak, Sommerfeldt, Kuczkowski, inż. Polkowski** z Warszawy, inż. **Wójcicki** ze Lwowa, **Dr. Żuniak.**

Dn. 8.IV.30 r. — Otwarcie lokalu Koła miejscowego w Kowlu — kol. **Siadak.**

Dn. 9.IV.30 r. — Zebranie Koła Skierniewice — kol. **Sommerfeldt.**

Dn. 10.IV.30 r. — Zjazd Okręgu Lwowskiego — kol. kol. **Komorowski, Siadak.**

Dn. 12.IV.30 r. — Zebranie Koła Łódź - Kaliska — kol. **Siadak.**

KOMUNIKAT
w sprawie należności za zmianę adresu do wysyłki „Maszynisty".

Od kilku lat Centrala wysyła czasopisma związkowe członkom bezpłatnie pod prywatnym adresem. Centrala ponosi z tego powodu poważne koszty li tylko dlatego, aby członkom ułatwić korzystanie z naszych czasopism związkowych. Ostatnie zarządzenia władz pocztowych zwiększają te koszty w sposób bardzo znaczny i utrudniają w wysokim stopniu manipulację w razie zmiany adresu.

Ponieważ zmiany adresów odbywają się ostatnio dość często, przeto Centrala obarczoną jest z tego powodu znacznemi wydatkami z dotkliwą szkodą dla innych celów związkowych. Procedura zgłaszania zmiany adresów jest nieuporządkowana. Mimo poleceń Prezydjum członkowie zgłaszają zmiany bądź osobiście Centrali, bądź też przez pośredników, czy też osobnemi pismami, narażając także i siebie na zbyteczne wydatki.

Wobec konieczności uregulowania procedury w tej sprawie, jak również celem odciążenia funduszów organizacyjnych Prezydjum postanowiło wprowadzić w tym względzie **z ważnością do dnia 1 maja 1930 r.** następujące reguły:

1) Zmiany adresów zgłaszać należy wyłącznie za pośrednictwem Zarządu Koła Miejscowego, które nadsyłać będzie zawiadomienia o zmianach raz na miesiąc przez zamieszczenie tych zmian w przeznaczonej na to rubryce raportu miesięcznego. Zgłoszenia zmiany adresów dokonane na innej drodze nie będą uwzględniane.

2) Za każdą zmianę adresu winien interesowany członek opłacić należność w wysokości 50 groszy znaczkami pocztowemi. Znaczki te dołączyć należy do tego raportu miesięcznego, w którym zmiana jest zgłoszona i przesłać wraz z raportem do Centrali. Zgłoszenia zmiany adresu, do których opłata w znaczkach pocztowych nie została załączona, nie będą uwzględniane.

Prezydjum prosi wszystkich członków o ścisłe zastosowanie się do powyższych wskazań, wydanych w interesie związku i w imię dobra ogółu, zaznaczając, że będzie przestrzegało tych reguł z całą skrupulatnością. Członkom, którzy nie zastosują się do nich i wskutek tego czasopism nie otrzymają, nie będziemy pod żadnym warunkiem braków uzupełniali.

TARNOWSKIE GÓRY.

Walne Zebrania Koła. Dn. 15.I.1930 odbyło się Walne Zebranie Koła. W zebraniu uczestniczyli z ramienia Prezydjum, Wice Prezes Zw. kol. **Komorowski,** z ramienia Zarządu Okręgowego Prezes Okr. kol. Sobczak i Skarbnik Okr., kol. **Walusz.** Zebraniu przewodniczył kol. Sobczak, sekretarzowali — kol. kol. Dudziak i Kanclerz

Obszerne sprawozdanie organizacyjne zdał kol. Tyczka, sprawozdanie kasowe zdał Skarbnik Koła, kol. Janik. Po dyskusji nad sprawozdaniami na wniosek Komisji Rewizyjnej uchwalono ustępującemu Zarządowi Koła absolutorjum. Wybory do nowego Zarządu Koła dały następujące wyniki. Przewodniczący — kol **Tyczka** Jakób, zast. przew. — kol. **Szdzuj** Andrzej, sekretarz — kol. **Kozok** Paweł, Skarbnik — kol. **Janik** Piotr. Komisja Rewizyjna — kol. kol. **Blacha** Jan, Lukoszek Henryk i **Franke** Robert.

Następnie zabrał głos — kol. Komorowski, który poruszył szereg spraw związkowych. W wolnych wnioskach poruszono sprawę prowadzenia pociągów eksportowych do Ostrowia i Piotrkowa oraz szereg drobnych spraw.

WYPŁATY Z KASY GŁÓWNEJ Z. Z. M.

W MIESIĄCACH LISTOPADZIE I GRUDNIU 1929 R.

ODPRAWY EMERYTALNE.

OKRĘG WARSZAWSKI: Piotrków — Ostaszewski W. zł. 1.000, Kwapiszewski J., zł. 1.000, Prybe B. zł. 1.000, **Warsz. Główna** — Cielecki E. zł. 1.000, Wilanowski J. zł. 1.000; **Warsz. Wsch. Wil.** — Podlecki K. zł. 994, Domański J. zł. 994, Bielski J. zł. 1.000; **Częstochowa** — Lewandowski I. zł. 998; **Łódź - Kal.** — Szponder A. zł. 998, Kozanecki Z. zł. 1.000, Zrzednicki C. zł. 994; **Sosnowiec** — Szostak M. zł. 1.000; **Kutno** — Snawadzki K. zł. 980; **Ostrołęka** — Śmiciński K. zł. 964; **Skierniewice** — Truszkowski J. zł. 1.000.

OKRĘG RADOMSKI: Skarżysko — Sieminow M. zł. 1.000, Hantz J. zł. 1.000, Kośmider A. zł. 1.000, Kulczyński St. zł. 1.000, Markiewicz A. zł. 1.000; **Kowel** — Baratejew zł. 1.000, Pawełko K. zł. 1.000, Zajkowski W. zł. 1.000; **Kielce** — Kowalski J. zł. 994, Wójcikowski A. zł. 976, Brodzikowski A. zł. 1.000; **Dęblin** — Wysoczyński St. zł. 1.000.

OKRĘG WILEŃSKI: Wilno — Tomaszewski J. zł. 1.000; **Brześć nad Bug.** — Girdzisz zł. 1.000; **Mołodeczno** — Perkowski J. zł. 200.

OKRĘG POZNAŃSKI: Poznań — Jabłoński M. zł. 1.000, Maniewski zł. 1.000, Milchert St. zł. 1.000, Schadel K. zł. 1.000, Ruszczyński A. zł. 1.000; **Leszno** — Szneider zł. 1.000; **Inowrocław** — Wesołowski J. zł. 1.000.

OKRĘG GDAŃSKI: Kościerzyna — Poznański Fr. zł. 200; **Chojnice** — Gawryłow D. zł. 994.

OKRĘG KATOWICKI: Katowice — Banaś P. zł. 998; **Rybnik** — Teichman W. zł. 1.000; **Wodzisław** — Fajkis L. zł. 922.

OKRĘG KRAKOWSKI: Nowy Sącz — Piekarz J. zł. 1.000; **Żywiec** — Maultz St. zł. 1.000, Obltułowicz W. zł. 1.000, Białek M. zł. 1.000, Ropek B. zł. 1.000, Podwapiński Fr. zł. 1.000; **Dębica** — Błoński W. zł. 1.000; **Jasło** — Zarębski A. zł. 1.000, Łękawski St. zł. 1.000, Zając R. zł. 1.000; **Szczakowa** — Kraska A. zł. 1.000; **Sucha** — Peszkowski A. zł. 1.000.

OKRĘG LWOWSKI: Lwów — Tymecki St. zł. 976, Skwarez T. zł. 1.000; **Sambor** — Grodzicki W. zł. 1.000, Höhm J. zł. 1.000, **Przemyśl** — Rymanowski F. zł. 1.000; **Tarnopol** — Książek J. zł. 1.000, Walbiner St. zł. 1.000.

OKRĘG STANISŁAWOWSKI: Stanisławów — Bułyn F. zł. 1.000; **Kołomyja** — Oleksy St. zł. 994.

ZAPOMOGI CHOROBOWE:

OKRĘG WARSZAWSKI: Warsz. Główna — Czech Z. zł. 22, Paszkowski St. zł. 94; **Warsz. Wsch. Wil.** — Bielski J. zł. 184; **Piotrków** — Niemczyk E. zł. 18, Ostaszewski W. zł 62; **Częstochowa** — Zyzik K. zł. 184, Majewski P. zł. 154. **Kutno** — Sawicki J. zł. 26, Tarczyński M. zł. 142; **Łódź - Kaliska** — Ostrowski L. zł. 82, Drzewnicki C. zł. 62, Majewski M. zł. 122; **Skierniewice** — Matusiak E. zł. 120, Majkowski J. zł. 60; **Siedlce** — Tychnowicz St. zł. 46; **Ostrołęka** —Jazłowski F. zł. 124; **Mączki** — Mroczkowski A. zł. 24; **Krośniewice** — Łuniewski W. zł. 58.

OKRĘG RADOMSKI: Kielce — Hartung St. zł. 54; **Lublin** — Wawrzonkiewicz I. zł. 70, Szymański M. zł. 64, Romanowicz T. zł. 20, Goławski A. zł. 28, Wawrzonkiewicz Sz. zł. 62, Czajkowski J. zł. 136; **Strzemieszyce** — Stawicki W. zł. 74; **Kowel** — Monkiewicz J. zł. 184; **Chełm** — Romejko J. zł. 182; **Zdołbunów** — Masson M. 104; **Dęblin** — Wysoczyński zł. 118.

OKRĘG WILEŃSKI: Wołkowysk Strzałko K. zł. 22; **Brześć nad Bug.** — Wrotnowski P. zł. 54, Górski A. zł. 30, Orzechowski St. zł. 10; **Baranowicze** — Jefimowicz zł. 68, Kononowicz zł. 52; **Lida** — Zmitrowicz W. zł. 184, **Mołodeczno** — Janukowicz F. zł. 92, Perkowski J. zł. 154.

OKRĘG POZNAŃSKI: Poznań — Anioła K. zł. 18, Smiłowski Fr. zł. 30; **Ostrów** — Kozłowski J. zł. 86; **Leszno** — Szulajewski zł. 94; **Jarocin** — Drożdżyński zł. 114, Grzesiński J. zł. 104, Orłowski I. zł. 120; **Rogoźno** — Karolewski P. zł. 104.

OKRĘG GDAŃSKI: Tczew — Litewski F. zł. 82, Nowicki J. zł. 178, Szachta B. zł. 120, Łukasiewicz R. zł. 42; **Bydgoszcz** — Horosiewicz J. zł. 14, Jagła zł. 34, Puchalski W. zł. 12; **Toruń** — Lewandowski Fr. zł. 110; **Iłowo** — Zajc A. zł. 126; **Kościerzyna** — Poznański Fr. zł. 54.

OKRĘG KATOWICKI: Katowice — Aksamski A. zł. 38, Banaś P. zł. 160; **Rybnik**— Lis St. zł. 42, Steiner A. zł. 88, Szałkiewicz B. zł. 38, Cieślik H. zł. 104, Teichman W. zł. 78, Kaczer J. zł. 16; **Szopienice** — Imach R. zł. 76; **Hajduki Wielkie** — Hanusz Fr zł. 104.

OKRĘG KRAKOWSKI: Kraków — Klocek A. zł. 62, Szmeidler zł. 184; **Kraków Płaszów** — Cholewa zł 14, Smrokowski J. zł. 184; **Dziedzice** — Cholewik J. zł. 90, Tyrytko zł. 98; **Bielsko** — Kwoczak W. zł. 72; **Żywiec** — Maultz St. zł. 90, Podwapiński Fr. zł. 70; **Dębica** — Błoński W. zł. 184, **Jasło** — Gomółka K. 26.

OKRĘG LWOWSKI: Lwów — Tauletz St. zł. 56, Selinger zł. 128; **Stryj** — Stengel zł. 258; **Przemyśl** — Rozkoszny zł. 120; **Rawa-Ruska** — Czinar zł 122, Dziwota A. zł. 63; **Drohobycz** — Stempurski M. zł. 74, Kurek K. zł. 42, Świstek I. zł. 38.

OKRĘG STANISŁAWOWSKI: Stanisławów — Wiszniewski E. zł. 146, Belotti K. zł. 100, Geib G. zł. 18; **Czortków** — Pauzner J. zł. 70, Czerwiński R. zł. 184; **Chodorów**— Szczygielski W. zł. 88; **Kołomyja** — Stefanik W. zł. 52.

OBRONY PRAWNE:

OKRĘG WARSZAWSKI: Warsz. Główna — Włodek E. zł. 150; **Warsz. Praga** — Jabłoński H. zł. 133.55, Rydzewski A. zł. 125; **Warsz. Gdańska** — Kubisz A. zł. 137.20; **Piotrków** — Ratajski J. zł. 250, Nastula H. zł. 150; **Łódź - Kaliska** — Różalski Fr. zł. 200, Świecimski zł. 500, Dopieralski St. zł. 15; **Częstochowa** — Krajewski B. zł. 100, Zarychta E. zł. 200; **Kutno** — Grochocki R. zł. 250.

OKRĘG RADOMSKI: Kielce — Witkowski E. zł. 600; **Lublin** — Trubecki J. zł. 75; **Włodzimierz** — Cis B. zł. 500.

OKRĘG WILEŃSKI: Wilno — Wojtuszko zł. 300; **Wołkowysk** — Kostecki A. zł. 50.

OKRĘG POZNAŃSKI: Poznań — Szczepaniak Fr. zł. 150.

OKRĘG GDAŃSKI: Tczew — Kuszewski K. zł. 250; **Iłowo** — Kirzeniewski zł. 100, Dzierzbicki zł. 100.

OKRĘG KATOWICKI: Katowice — Szałata W. zł. 200, Świrzyński A. zł. 50, Wymysło A. zł. 130; **Rybnik** — Niedźwiedź Fr. zł. 200; **Wodzisław** — Steiner Fr. zł. 200.

OKRĘG KRAKOWSKI: Kraków — Gołda zł. 5, Kulczycki zł. 5, Korczyk zł. 5, Sosin zł. 90; **Kraków - Płaszów** — Kotra J. zł. 75, Brożek J. zł. 75.

OKRĘG LWOWSKI: Lwów — Czup zł. 110.30, Komarzyński zł. 210; **Stryj** — Rudnicki zł. 50; **Jarosław** — Bajda J. zł. 130.

OKRĘG STANISŁAWOWSKI: Czortków Jakubik zł. 19; Chodorów — Wolff Fr. 97.25 zł.; **Kołomyja** — Koczwara W. zł. 150.

PODZIĘKOWANIE.

W. Panu dr. Witoldowi Betkowskiemu, lekarzowi kolejowemu w Chojnicach za skuteczną opiekę lekarską mej żony, składam najserdeczniejsze podziękowanie.

Brunon Odyja
pom. masz. I kl. par. Chojnice.

CENY OGŁOSZEŃ: Cała strona — zł. 400.—, ½ strony — zł. 250.—, ⅓ strony — zł 180.—, ¼ strony zł. 150.—, ⅙ strony — zł. 85.—, 1/16 strony — zł. 45.—.

Wydawca: Zaw. Zw. Maszyn. Kolei. Red. odpow.: Henryk Sommerfeldt.

Odbito w drukarni „Robotnika" Warecka 7.